VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 23. listopada 2026.

Analiza presude

Jurić protiv Hrvatske
zahtjev br. 51771/21

čl. 6. st. 1. Konvencije – pravo na pristup sudu

Povreda prava na pristup sudu zbog nepredvidljive primjene zastarnog roka u sporu radi naknade za oduzeto zemljište za nerazvrstanu cestu

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u vijeću od sedam sudaca objavio je 7. svibnja 2026. presudu u predmetu podnositeljice koja je tvrdila da joj je povrijeđeno pravo na pristup sudu zajamčeno čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) zbog nepredvidljivog načina računanja zastarnog roka u postupku za ostvarivanje naknade za oduzeti dio njezina zemljišta.

Podnositeljica je naslijedila više zemljišnih čestica u Rijeci, od kojih se na jednoj nalazila pristupna cesta izgrađena 1970-ih i asfaltirana 2000., koju su koristile i treće strane s obzirom da je ta cesta povezivala nekoliko kuća u susjedstvu s glavnom cestom. Na temelju Zakona o cestama iz 2011.[1], prema kojem su nerazvrstane ceste postale javno dobro u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, nadležno katastarsko tijelo pokrenulo je zemljišnoknjižni postupak upisa predmetne ceste kao nerazvrstane ceste. Općinski sud u Rijeci je 2014. podijelio podnositeljičinu česticu, kroz koju je prolazila pristupna cesta, na tri zasebne čestice, od kojih je jednu novonastalu česticu spojio s drugim česticama u novu česticu upisanu kao nerazvrstana cesta, odnosno javno dobro u vlasništvu Grada Rijeke. Podnositeljica je 2015. pokrenula parnični postupak protiv Grada Rijeke tražeći naknadu za stjecanje bez osnove za dio zemljišta koji joj je, prema njezinim navodima, oduzet bez provedenog postupka izvlaštenja i isplaćene naknade. Općinski sud u Rijeci odbio je tužbeni zahtjev zbog zastare. Iako je utvrdio da je dio zemljišta doista oduzet te da ni podnositeljica ni njezina prednica za njega nisu primile naknadu, zaključio je da je petogodišnji zastarni rok za traženje naknade počeo teći kada je cesta stavljena u uporabu nakon posljednjeg asfaltiranja 2000. te da je istekao najkasnije 2006.. Podnositeljici je ujedno naloženo da Gradu Rijeci nadoknadi troškove pravnog zastupanja. Županijski sud u Šibeniku odbio je njezinu žalbu, dok je Ustavni sud proglasio nedopuštenom ustavnu tužbu podnositeljice, ocijenivši da su redovni sudovi dostatno obrazložili svoje odluke i da nisu postupali proizvoljno. U pogledu troškova postupka istaknuo je da je, s obzirom na ustaljenu sudsku praksu i istek zastarnog roka, bilo predvidljivo da podnositeljica neće uspjeti u parnici te da nije bilo zapreke da tužbu podnese ranije. U međuvremenu, podnositeljica je zatražila naknadu štete za izvlaštenje dijela zemljišta, no njezin je zahtjev proglašen nedopuštenim jer u

[1] Zakon o cestama (Narodne novine, br. 84/2011)

njezinu predmetu nije bilo doneseno rješenje o izvlaštenju. Ministarstvo pravosuđa i uprave odbilo je njezinu žalbu, a podnositeljica nakon toga nije pokrenula upravni spor.

Podnositeljica je prigovorila da je način računanja zakonskog roka zastare u njezinu predmetu bio nepredvidljiv, čime joj je povrijeđeno pravo na pristup sudu zajamčeno čl. 6. st. 1. Konvencije.

Europski sud je ponovio da pravo na pristup sudu nije apsolutno te da može biti podvrgnuto ograničenjima, koja ne smiju ograničiti niti umanjiti pristup pojedinca sudu na takav način ili u opsegu koji umanjuje samu bit tog prava. Kako bi bila spojiva s čl. 6. st. 1. Konvencije, takva ograničenja moraju težiti legitimnom cilju te između primijenjenih sredstava i legitimnog cilja koji se nastoji postići mora postojati razuman odnos razmjernosti (*Zubac protiv Hrvatske*[2] [VV], br. 40160/12, stavci 78., 5. travnja 2018.).

U konkretnom predmetu domaći sudovi su odbili tužbeni zahtjev podnositeljice za naknadu zbog oduzimanja dijela njezina zemljišta, navodeći da je nastupila zastara. Smatrali su da je petogodišnji zastarni rok iz čl. 225. Zakona o obveznim odnosima počeo teći 2000., kada je pristupna cesta asfaltirana i postala pristupačna većem broju korisnika, zbog čega povrat spornog dijela zemljišta više nije bio moguć. U vezi s tim, Europski sud je ponovio da zakonski rokovi zastare sami po sebi nisu protivni Konvenciji jer služe osiguravanju pravne sigurnosti i konačnosti, zaštiti potencijalnih tuženika od zastarjelih potraživanja te sprječavanju nepravde koja bi mogla nastati zbog odlučivanja o događajima iz daleke prošlosti na temelju nepouzdanih ili nepotpunih dokaza (*Vrbica protiv Hrvatske*[3], br. 32540/05, st. 66., 1. travnja 2010.).

S obzirom da je utvrdio da je ograničenje prava podnositeljice na pristup sudu težilo legitimnom cilju, Europski sud je potom ispitao je li način na koji su domaći sudovi primijenili predmetni zastarni rok bio razmjeran tom cilju. U vezi s tim, istaknuo je da jedan od koraka pri ocjeni razmjernosti ograničenja prava na pristup sudu ispitivanje je li to ograničenje bilo predvidljivo (*Zubac protiv Hrvatske* [VV], br. 40160/12, st. 87., 5. travnja 2018.).

Europski sud je primijetio da iako su nerazvrstane ceste nesumnjivo postojale i prije stupanja na snagu Zakona o cestama iz 2011., upravo je taj zakon prvi put izričito uredio njihov pravni status kao javno dobro u vlasništvu jedinica lokalne samouprave. S druge strane, Ustavni sud je tumačenje o pravnom statusu nerazvrstanih cesta prije stupanja na snagu Zakona o cestama iz 2011., donio tek 2017., odnosno više od deset godina nakon što je prednica podnositeljice izgubila vlasništvo nad predmetnim dijelom zemljišta te godinu i pol nakon što je podnositeljica podnijela tužbu za naknadu štete.

Europski sud nije bio uvjeren da je zaključak domaćih sudova o tome da je podnositeljičina prednica već 2000. godine mogla znati da je asfaltiranjem ceste njezino zemljište postalo javna cesta i da je time izgubila vlasništvo nad njim, bio dovoljno predvidljiv. Naime, nikada nije doneseno rješenje o izvlaštenju niti je isplaćena naknada, a zemljište je i dalje bilo upisano u zemljišnim knjigama kao privatno vlasništvo prednice podnositeljice, unatoč obvezi nadležnih tijela da javne ceste upišu u zemljišne knjige. Predmetna cesta također nikada nije bila službeno razvrstana kao javna cesta u jednu od nekoliko kategorija, iako je takvo razvrstavanje trebalo biti provedeno odlukom objavljenom u Narodnim novinama. Slijedom navedenog, Europski sud nije mogao uočiti nijednu okolnost koja bi prednici podnositeljice već 2000. mogla ukazati na promjenu vlasničkog statusa dijela njezina zemljišta.

[2] Analiza presude je dostupna na hrvatskom jeziku.
[3] Analiza presude je dostupna na hrvatskom jeziku.

Odbacio je i argument zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom da se primjena zastarnog roka temeljila na dugogodišnjoj sudskoj praksi o tom pitanju, istaknuvši da se presuda Vrhovnog suda iz 1999. na koju se zastupnica pozvala odnosila na cestu čiji javni status nije bio sporan te da su se okolnosti tog predmeta znatno razlikovale od okolnosti predmetnog slučaja.

Europski sud je naveo da je podnositeljica tek donošenjem rješenja Općinskog suda u Rijeci od 4. srpnja 2014. mogla saznati da cesta izgrađena na njezinu zemljištu ispunjava uvjete za razvrstavanje kao nerazvrstana cesta prema Zakonu o cestama iz 2011. te da je time postala javno dobro koje se prenosi u vlasništvo Grada Rijeke. Stoga nije mogla sa sigurnošću znati da joj je zemljište oduzeto prije tog datuma, odnosno prije donošenja rješenja Općinskog suda u Rijeci.

Europski sud je utvrdio da podnositeljici nije bio predvidljiv način računanja zastarnog roka te da su domaći sudovi, računajući taj rok od dana asfaltiranja ceste nerazmjerno ograničili podnositeljičino pravo na pristup sudu, uskrativši joj mogućnost ostvarivanja naknade za oduzeto zemljište. Iako je podnositeljica mogla pokrenuti sudski postupak, sudovi su njezin zahtjev odbacili zbog zastare, čime je narušena sama bit njezina prava na pristup sudu, koje mora biti praktično i djelotvorno, a ne samo teorijsko ili prividno.

Zaključno, Europski sud je utvrdio povredu čl. 6. st. 1. Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava